

Održan stručni skup „Informatika u zdravstvu 2014“

U sredu, 5.11.2014. godine, u organizaciji Udruženja informatičara u zdravstvu Srbije (UIZS), održan je stručni skup **„INFORMATIKA U ZDRAVSTVU 2014“**, sa temom „Strategija razvoja Integrisanog zdravstvenog informacionog sistema - IZIS“. Stručni skup je održan u Institutu za javno zdravlje Srbije „Dr Milan Jovanović Batut“. Skup je u ime IJZ Srbije pozdravila dr sc. med. Jasmina Grozdanov, pomoćnica direktora za programske aktivnosti, pri čemu je istakla značaj primene novih (informacionih) tehnologija u oblasti zdravstvene statistike kojom se IJZ Srbije od osnivanja bavi. Dr Grozdanov je ujedno istakla značaj usvajanja novog „Zakona o zdravstvenoj dokumentaciji i evidencijama u oblasti zdravstva“ koji „daje vetar u leđa“ informatizaciji i naporima informatičara u zdravstvu, koji imaju i imaće značajnu ulogu u razvoju zdravstvenog sistema, i koje lično vidi kao prve i sebi ravne saradnike.

Među više od 100 učesnika, profesionalaca koji se bave informatikom u zdravstvu, skupu su prisustvovali i predstavnici IJZ Srbije „Dr Milan Jovanović Batut“, Delegacije Evropske Unije, projektne IKT jedinice Ministarstva zdravlja – „DILS“, projektne kancelarije EU-IHIS, Društva za informatiku Srbije (DIS), Jedinistvenog informatičkog saveza Srbije (JISA), Privredne komore Beograda, Nacionalnog Konventa o EU, više zdravstvenih ustanova, kao i predstavnika privatnog IT sektora. Uprkos najavi, skupu nisu bili u mogućnosti da prisustvuju predstavnici Ministarstva zdravlja i Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje.

ZAKLJUČCI STRUČNOG SASTANKA

1

Jedan od opštih zaključaka skupa je da je zdravstvu u cilju nastavka informatizacije neophodna **sveobuhvatna, savremena i održiva Strategija razvoja integrisanog zdravstvenog informacionog sistema Republike Srbije ("eZdravlje")**, pri čemu je jako važno uključiti sve zainteresovane strane i postići najširi mogući konsenzus u cilju definisanja njenog sadržaja.

Ponovljeni su i dodatno istaknuti zaključci sa prethodnih skupova UIZS (novembar 2013. – GAK „Narodni front“, jun 2014. – Zdravstveni centar Bor).

2

Neophodna je jedinstvena i sveobuhvatna **koordinacija Ministarstva zdravlja**, koja u prethodnom periodu uglavnom nije bila na odgovarajućem nivou, i jasno definisanje institucionalnih nadležnosti upravljanja razvojem IZIS-a/eZdravlja na svim nivoima, a sve u cilju objedinjavanja i efikasnog korišćenja svih raspoloživih IKT resursa.

3

Neophodno je sistemsko i održivo **planiranje IKT kadrovskih resursa** (zapošljavanje, kompetencije, organizacioni i materijalni položaj) kako bi dugoročno u zdravstvenim ustanovama bilo dovoljno kvalifikovanog IKT kadra.

Stavove UIZS su u okviru zajedničkog izlaganja predstavili Ivan Ristić, predsednik UIZS, i Zorana Bizetić, članica Upravnog odbora UIZS. Pre svega, UIZS je formulisao skup najznačajnijih strateških i operativnih pitanja koja predstavljaju okvir i daju **praktične smernice** za izradu održive strategije razvoja IZIS-a i eZdravlja. Sve odgovore na postavljena pitanja mogu dati isključivo zajednički nadležne institucije, stručne organizacije i profesionalci, uz prethodnu inicijativu i preuzimanje odgovornosti od strane Ministarstva zdravlja.

4

1. Kako se primenjuju i koji su rezultati postojećih dokumenata (propisa i standarda) koji uređuju oblast informatike u zdravstvu?
2. Kako obezbediti finansiranje razvoja i održavanja informacionih sistema u zdravstvu?
3. Da li postoji evaluacija prethodnih i aktuelnih projekata informatizacije zdravstva?
4. Kako obezbediti adekvatno upravljanje razvojem informacionih sistema u zdravstvu? Da li postoji odgovarajući menadžment na svim nivoima?
5. Zbog čega ne postoji sistemsko planiranje IKT kadrovskih resursa u cilju obezbeđivanja kvalifikovanog IKT kadra?
6. Koje su sve prednosti i nedostaci *outsourcing-a*, odnosno poveravanja pojedinih IKT aktivnosti privatnim IKT kompanijama?
7. Na koji način obezbediti odgovarajući nivo informatičke pismenosti zaposlenih u zdravstvenim ustanovama?
8. Kakvo je trenutno stanje i kako obezbediti završavanje i održavanje računarske opreme?
9. Kakvo je trenutno stanje i koji su pravci unapređenja mrežne infrastrukture?
10. Kakva su dosadašnja iskustva po pitanju softverskih rešenja – unapređenje efikasnosti, održivost, interoperabilnost? Kako planirati unapređenja postojećih i razvoj novih rešenja?
11. Koji će procesi/standardi bezbednosti i zaštite podataka biti propisani i primenjeni?
12. Da li postoji mehanizam koji omogućava da svi procesi (zdravstveni i poslovni) koriste mogućnosti informacionih sistema zdravstvenih ustanova i nacionalnog ZIS-a?
13. Da li informacioni sistemi zdravstvenih ustanova koriste napredne procese i servise u oblasti elektronskog poslovanja kao što su elektronski dokument, elektronski potpis, portal eUprava, itd.?

Kao primer strateškog pristupa informatizaciji zdravstva, prikazan je pregled ključnih strateških inicijativa i aktivnosti Evropske unije u oblasti *eHealth-a*. Sve zemlje EU imaju strategiju *eHealth-a*, i sve su, poredeći u odnosu na 2006. godinu napravile značajne pomake u ključnim aktivnostima tih strategija. Redefinisanje zdravstvenog sistema EU za 2020. godinu se kompletno oslanja na njihove informatičke resurse.

Poređenja radi, prikazan je i pristup Srbije, koja nema strategiju za informatički razvoj zdravstvenog sistema, a od 5 operativnih ciljeva postojećeg strateškog dokumenta ostvaren je samo jedan sa kašnjenjem od 3 godine. Analizom nekoliko važećih propisa koji se na bilo koji način dotiču oblasti informatizacije zdravstva, može se izvesti zaključak da postoji skup informatičkih propisa, ali i uslovno rečeno „anti-informatičkih“ propisa, koji predstavljaju prvu i najveću prepreku uspešnom razvoju eZdravlja.

5

Neophodne su izmene i dopune postojećih, kao i izrada seta novih propisa koji će na odgovarajući način i sveobuhvatno urediti oblast eZdravlja, odnosno razvoja, uvođenja i održavanja informacionih sistema u zdravstvu.

Načelnik Centra za informatiku i biostatistiku IJZ Srbije, dr Ivan Ivanović, predstavio je ulogu IJZ Srbije u okviru zdravstvenog informacionog sistema, kao i sadašnje stanje koje se karakteriše zastarelom i nepotpunom zakonskom regulativom i pretežnim prikupljanjem podataka u papirnoj formi. Dr Ivanović je kao budućnost IZIS-a (eZdravlja) istakao primenu savremenih informaciono-komunikacionih tehnologija, promene u organizaciji, razvoj veština i znanja i promene odnosa prema informacijama, a kao preduslove uspeha naveo strateški pristup, savremenu zakonsku regulativu, obezbeđivanje resursa i infrastrukture, kao i uspostavljanje procesa monitoringa, evaluacije i sertifikacije. ([www.uizs.org.rs/docs/2014-11-05 ZIS – Ivan Ivanović, Batut.pdf](http://www.uizs.org.rs/docs/2014-11-05_ZIS_Ivan_Ivanovic_Batut.pdf))

Rukovodilac IKT jedinice DILS projekta Slađan Antić, prikazao je podatke o realizaciji projekata „Razvoj zdravstva Srbije – dodatno finansiranje“ (RZS-DF) i „Pružanje unapređenih usluga na lokalnom nivou“ (DILS) i statusu informatizacije ustanova primarne zdravstvene zaštite, koje su bile obuhvaćene projektima. ([www.uizs.org.rs/docs/2014-11-05 Status informatizacije ustanova PZZ – Slađan Antić, IKT-DILS.pdf](http://www.uizs.org.rs/docs/2014-11-05_Status_informatizacije_ustanova_PZZ_Slađan_Antić_IKT-DILS.pdf))

UIZS je kao organizator nastojao da što bolje sagleda stavove stručne javnosti po pitanju daljeg razvoja eZdravlja/IZIS-a i da učesnicima sastanka omogući da konkretna pitanja upute predstavnicima institucija odgovornim za dosadašnji razvoj eZdravlja/IZIS-a. Postoji utisak i konstatacija jednog od učesnika skupa „da je značajan broj pitanja i tema ostao netaknut, kao i to da smo iznova čuli neka od pitanja koja se postavljaju, ali bez konkretnih odgovora“.

Reč su uzimali: Đorđe Dukić (predstavnik JISA), Nikola Marković (predsednik Društva za informatiku Srbije), Boro Belović (predstavnik privatnog IT sektora), Branko Marović (rukovodilac projekta EU-IHIS), Aleksandar Vukalović (predstavnik Nacionalnog konventa o EU, bivši savetnik ministra zdravlja za IT), Jasna Ristić (načelnica Centra za informatiku i biostatistiku u zdravstvu, Gradski zavod za javno zdravlje, Beograd), Olivera Stojanović (članica Komisije za ZIS Ministarstva zdravlja), Dubravka Striber-Devaja (pomoćnik direktora za organizaciju rada, Institut za onkologiju Vojvodine), Milenko Mitrović (član Upravnog odbora UIZS, Dom zdravlja Inđija), Slađana Brković (direktor Specijalne bolnice za interne bolesti Vrnjačka Banja).

Neka od pitanja koja su interesovala stručnu javnost se odnose na način rada i rezultate prethodnih i postojećih komisija Ministarstva zdravlja koje se bave informatizacijom zdravstva, kao i pitanje statusa i sadržaja idejnog projekta IZIS-a o kome je već bilo reči u javnosti, a koji je predviđen DILS projektom.

Važno je istaći i da postoji potreba da nadležne institucije (Ministarstvo zdravlja, IJZ Srbije, RFZO) na odgovarajući način informišu i uključe stručnu javnost u inicijative i aktivnosti koje se bave razvojem eZdravlja.

Linkovi (adrese) za preuzimanje materijala u elektronskoj formi:

1. [www.uizs.org.rs/docs/2014-11-05 Informatika u zdravstvu 2014 – Ivan Ristić, UIZS.pdf](http://www.uizs.org.rs/docs/2014-11-05%20Informatika%20u%20zdravstvu%202014%20-%20Ivan%20Ristic,%20UIZS.pdf)
2. [www.uizs.org.rs/docs/2014-11-05 eHealth-eZdravlje – Zorana Bizetić, UIZS.pdf](http://www.uizs.org.rs/docs/2014-11-05%20eHealth-eZdravlje%20-%20Zorana%20Bizetic,%20UIZS.pdf)
3. [www.uizs.org.rs/docs/2014-11-05 ZIS – Ivan Ivanović, Batut.pdf](http://www.uizs.org.rs/docs/2014-11-05%20ZIS%20-%20Ivan%20Ivanovic,%20Batut.pdf)
4. [www.uizs.org.rs/docs/2014-11-05 Status informatizacije ustanova PZZ – Slađan Antić, IKT-DILS.pdf](http://www.uizs.org.rs/docs/2014-11-05%20Status%20informatizacije%20ustanova%20PZZ%20-%20Slađan%20Antić,%20IKT-DILS.pdf)
5. Foto album: www.facebook.com/uizsrbije